ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.7.2024
COM(2024) 316 final

2024/0187 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 17 Απριλίου 2018 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής τα οποία εκδίδονται για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας[1]. Η Επιτροπή πρότεινε στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να βασίσουν τον κανονισμό στο άρθρο 21 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ). Βάσει αυτής της πρότασης, στις 20 Ιουνίου 2019 το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157[2], ο οποίος εφαρμόζεται από τις 2 Αυγούστου 2021.

Στην υπόθεση Landeshauptstadt Wiesbaden[3], το Δικαστήριο της ΕΕ έκρινε ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 είναι ανίσχυρος, επειδή εκδόθηκε εσφαλμένα βάσει του άρθρου 21 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Κατά το Δικαστήριο, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 είναι ένα από τα μέτρα που εμπίπτουν στο ειδικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 77 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ειδική νομοθετική διαδικασία, και δη ομόφωνη απόφαση στο Συμβούλιο.

Το Δικαστήριο, μολονότι κήρυξε ανίσχυρο τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157, έκρινε ότι «[τ]*α αποτελέσματα του κανονισμού 2019/1157 διατηρούνται μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν θα πρέπει να υπερβεί τη διετία από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται της ημερομηνίας έκδοσης της παρούσας αποφάσεως, νέος κανονισμός ο οποίος θα στηρίζεται στο άρθρο 77, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και θα αντικαταστήσει τον κανονισμό 2019/1157*».

Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι να κινηθεί η διαδικασία προκειμένου να εκδοθεί νέος κανονισμός για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας, με την κατάλληλη νομική βάση, δηλαδή το άρθρο 77 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Ουσιαστικά, η παρούσα πρόταση αναπαράγει το κείμενο του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, όπως εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι περιορισμοί του δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα —δικαιώματα τα οποία κατοχυρώνονται αντίστοιχα στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης)— οι οποίοι απορρέουν από την υποχρέωση ενσωμάτωσης δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας δεν αντιβαίνουν στην αρχή της αναλογικότητας[4].

---

1 COM(2018) 212 final.

2 Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας (ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 67, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1157/oj).

3 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251.

4 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψη 124.

Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι σκόπιμο να γίνουν προσαρμογές στο κείμενο ως προς ορισμένες ήσσονος σημασίας πτυχές του. Οι προσαρμογές αυτές επεξηγούνται στην ενότητα «Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης».

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η Ένωση παρέχει στους πολίτες της έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας. Πολλά από τα ενωσιακά μέτρα για την ασφάλεια —όπως οι συστηματικοί έλεγχοι που θεσπίστηκαν με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν[5] στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν— προϋποθέτουν την ύπαρξη ασφαλών ταξιδιωτικών εγγράφων και εγγράφων διαμονής.

Σύμφωνα με το άρθρο 77 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, και όπως επισήμανε το Δικαστήριο στην υπόθεση Landeshauptstadt Wiesbaden[6], η Ένωση αναπτύσσει πολιτική με στόχο, αφενός, να εξασφαλίζεται τόσο η απουσία οποιουδήποτε ελέγχου των προσώπων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, κατά τη διέλευση των εσωτερικών συνόρων, όσο και ο έλεγχος των προσώπων και η αποτελεσματική εποπτεία της διέλευσης των εξωτερικών συνόρων και, αφετέρου, να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων. Οι διατάξεις που αφορούν τα διαβατήρια, τα δελτία ταυτότητας, τις άδειες διαμονής ή οποιοδήποτε άλλο παρόμοιο έγγραφο που αναφέρεται αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κάθε σχετικής ενωσιακής πολιτικής. Ως προς τους πολίτες της Ένωσης, τα έγγραφα που καλύπτονται από τον προτεινόμενο κανονισμό τούς παρέχουν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα να πιστοποιούν ότι απολαύουν του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ, και, ως εκ τούτου, να ασκούν το δικαίωμα αυτό.

Η οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[7] καθορίζει τους όρους που διέπουν την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής (τόσο της προσωρινής όσο και της μόνιμης) στην Ένωση από τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους. Η εν λόγω οδηγία προβλέπει ότι οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους, εφόσον φέρουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο, μπορούν να εισέλθουν και να διαμείνουν σε άλλο κράτος μέλος και να υποβάλουν αίτηση για κατάλληλα έγγραφα διαμονής. Ωστόσο, η οδηγία 2004/38/ΕΚ δεν ρυθμίζει τον μορφότυπο και τις προδιαγραφές των δελτίων ταυτότητας που χρησιμοποιούνται για την είσοδο ή την έξοδο από τα κράτη μέλη. Ομοίως, δεν προβλέπει ειδικούς κανόνες όσον αφορά τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους, πέραν του τίτλου των εν λόγω εγγράφων.

---

5 Κανονισμός (ΕΕ) 2017/458 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 όσον αφορά την ενίσχυση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα με χρήση οικείων βάσεων δεδομένων (ΕΕ L 74 της 18.3.2017, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/458/oj).

6 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψη 51.

7 Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj).

Η παρούσα πρόταση διατηρεί τα πρότυπα ασφάλειας που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157 και εφαρμόζονται στα δελτία ταυτότητας που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους υπηκόους τους και στα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους για την άσκηση του δικαιώματός τους στην ελεύθερη κυκλοφορία και, ως εκ τούτου, συνάδει πλήρως με τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής που περιγράφονται ανωτέρω.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Όπως ανέφερε το Δικαστήριο στην απόφαση Landeshauptstadt Wiesbaden[8], το άρθρο 77 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ απονέμει στην Ένωση την αρμοδιότητα να θεσπίζει διατάξεις σχετικά με τα διαβατήρια, τα δελτία ταυτότητας, τους τίτλους διαμονής ή κάθε άλλο τέτοιο έγγραφο που σκοπό έχει να διευκολύνει την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ. Το Δικαστήριο έκρινε ότι από τον σκοπό και τις κύριες συνιστώσες του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157 —δηλαδή την ενίσχυση των προτύπων ασφάλειας που ισχύουν για τα δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής, και τον καθορισμό των απαιτήσεων, ιδίως όσον αφορά την ασφάλεια, με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται τα έγγραφα αυτά— προκύπτει ότι πρόκειται για ένα από τα μέτρα που εμπίπτουν στο ειδικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 77 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ[9]. Το ίδιο ισχύει για την παρούσα πρόταση, η οποία αναπαράγει τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157, με εξαίρεση περιορισμένες προσαρμογές που δεν επηρεάζουν τον σκοπό και τις κύριες συνιστώσες του.

Το άρθρο 77 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ προβλέπει ειδική νομοθετική διαδικασία. Κατά τη θέσπιση μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 77 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Κοινοβούλιο.

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Η Ένωση έχει δεσμευθεί να διασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Τα ασφαλή δελτία ταυτότητας και έγγραφα διαμονής αποτελούν ουσιώδη στοιχεία προκειμένου να εξασφαλίζεται η εμπιστοσύνη που απαιτείται για την ελεύθερη κυκλοφορία εντός αυτού του χώρου.

Αν δεν θεσπιστεί κοινό πρότυπο σε ενωσιακό επίπεδο, είναι πιθανό να ανακύψουν εκ νέου τα εμπόδια που είχαν διαπιστωθεί πριν από την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157 στην ελεύθερη κυκλοφορία λόγω των προβλημάτων σχετικά με την αποδοχή ορισμένων εγγράφων[10]. Το ίδιο θα ισχύει και για τα κενά ασφαλείας που είχαν εντοπιστεί προηγουμένως λόγω ανεπαρκώς ασφαλών εγγράφων. Η απουσία δράσης σε ενωσιακό επίπεδο θα δημιουργούσε επίσης πρακτικότερα προβλήματα στους πολίτες της Ένωσης, τις εθνικές αρχές και τις επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι πολίτες ζουν και ταξιδεύουν εντός της Ένωσης. Η αντιμετώπιση αυτών των συστημικών προβλημάτων με τη διατήρηση υψηλού επιπέδου ασφάλειας για τα εθνικά δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής απαιτεί σαφώς συνεχή δράση σε ενωσιακή κλίμακα.

---

8 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψη 54.

9 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψεις 59 έως 61.

10 Για λεπτομερέστερη περιγραφή της κατάστασης που επικρατούσε πριν από την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, βλ. SWD(2018) 110 final.

Οι στόχοι οποιασδήποτε πρωτοβουλίας για την αποτροπή της επανεμφάνισης τέτοιων προβλημάτων δεν μπορούν να επιτευχθούν σε εθνικό επίπεδο. Τα έγγραφα που καλύπτονται από την παρούσα πρόταση έχουν εγγενή ευρωπαϊκή διάσταση λόγω της σύνδεσής τους με την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σ' έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν ήδη την ανάγκη ανάληψης δράσης σε ενωσιακό επίπεδο με την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157.

Ο κανονισμός δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη την έκδοση εγγράφων τα οποία δεν εκδίδουν ήδη.

- **Αναλογικότητα**

Η ενωσιακή δράση μπορεί να εξακολουθήσει να συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που σκιαγραφούνται ανωτέρω. Οι πολίτες της Ένωσης αντιμετωπίζουν εμπόδια στην άσκηση των δικαιωμάτων τους, αν δεν μπορούν να είναι βέβαιοι ότι τα έγγραφά τους θα γίνονται δεκτά ως αξιόπιστα εκτός του κράτους μέλους στο οποίο εκδόθηκαν.

Οι συνεχιζόμενες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας αποδεικνύουν την άρρηκτη σχέση μεταξύ της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων στο εσωτερικό της Ένωσης και της αυστηρής διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων. Στον βαθμό που τα δελτία ταυτότητας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διέλευση εξωτερικών συνόρων, τα μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, όπως οι συστηματικοί έλεγχοι με τη χρήση βάσεων δεδομένων για όλα τα πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών της Ένωσης, που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα, θα αποδυναμωθούν, αν υποβαθμιστούν τα πρότυπα ασφάλειας για τα δελτία ταυτότητας. Γενικά, η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στα έγγραφα τα οποία καλύπτονται από την παρούσα πρόταση και για τα χαρακτηριστικά ασφάλειας που πρέπει να είναι κοινά σε όλα τα κράτη μέλη έκδοσης θα διευκολύνει την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας και θα βελτιώσει την ασφάλεια στο εσωτερικό της Ένωσης και στα σύνορά της.

Η πλήρης εναρμόνιση του σχεδιασμού των δελτίων ταυτότητας δεν είναι δικαιολογημένη και προτείνεται αναλογικό μέτρο με σκοπό τη διασφάλιση ελάχιστων προτύπων για τα εν λόγω έγγραφα. Το μέτρο αυτό περιλαμβάνει την υποχρεωτική χρήση δακτυλικών αποτυπωμάτων, τα οποία αποτελούν αξιόπιστο και αποτελεσματικό μέσο για την εξακρίβωση, με βεβαιότητα, της ταυτότητας ενός προσώπου, και αναλογικό μέτρο με βάση τους στόχους που έγκεινται στη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής, στην καταπολέμηση της παραγωγής πλαστών δελτίων ταυτότητας και της κλοπής ταυτότητας, καθώς και στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων επαλήθευσης των εγγράφων ταυτότητας[11].

Ως προς τα δελτία διαμονής που εκδίδονται για τα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, προτείνεται να συνεχιστεί η χρήση του ίδιου μορφότυπου μ' αυτόν που έχει ήδη συμφωνηθεί σε ενωσιακό επίπεδο σχετικά με τις άδειες διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Ο κανονισμός είναι η μόνη νομική πράξη που εξασφαλίζει την άμεση και ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σε όλα τα κράτη μέλη. Σ' έναν τομέα όπου οι αποκλίσεις έχουν αποδειχθεί στο παρελθόν επιζήμιες για την ελεύθερη κυκλοφορία και την ασφάλεια, ο κανονισμός θα εξασφαλίσει τη διατήρηση των επιθυμητών κοινών χαρακτηριστικών.

[11] Βλ. απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Κατά την εκπόνηση της παρούσας πρότασης δεν διενεργήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων, δεδομένου ότι η πράξη ουσιαστικά αναπαράγει το κείμενο του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, ο οποίος με τη σειρά του βασίστηκε σε πρόταση[12] που συνοδευόταν από εκτίμηση επιπτώσεων[13]. Επομένως, η παρούσα πρόταση δεν αναμένεται να έχει νέες επιπτώσεις. Επιπλέον, η παρούσα πρόταση λαμβάνει υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την έκθεση εφαρμογής, η οποία εκδόθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2023[14]. Δεδομένου ότι δεν έχουν παρέλθει ούτε τρία έτη από την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, δεν διενεργήθηκε αξιολόγηση.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα πρόταση έχει θετικό αντίκτυπο στο θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης για ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή σύμφωνα με το άρθρο 45 του Χάρτη, καθώς διευθετεί τις δυσκολίες αναγνώρισης και την ανεπαρκή ασφάλεια των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής.

Η παρούσα πρόταση συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων βιομετρικών δεδομένων, και συγκεκριμένα της εικόνας προσώπου και δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής, της πρόσβασης και της χρήσης τους, επηρεάζει το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη.

Ειδικότερα, η υποχρέωση ενσωμάτωσης δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας και των δελτίων διαμονής, καθώς και η υποχρέωση συλλογής και προσωρινής αποθήκευσης των εν λόγω βιομετρικών δεδομένων για τους σκοπούς της έκδοσης των εγγράφων, συνιστούν περιορισμό τόσο του δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής όσο και του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα[15].

Τυχόν περιορισμοί των δικαιωμάτων αυτών πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο και να σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων. Επιπροσθέτως, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνο εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων[16].

---

12 COM(2018) 212 final.

13 SWD(2018) 110 final.

14 Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας [COM(2023) 538 final].

15 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψεις 73 και 74.

16 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψη 76.

Οι περιορισμοί καθώς και οι προϋποθέσεις και το πεδίο εφαρμογής τους θα καθοριστούν στον κανονισμό. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο περιορισμός τον οποίο ενέχει η υποχρέωση ενσωμάτωσης δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων στο μέσο αποθήκευσης δεν θίγει το βασικό περιεχόμενο των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, δεδομένου ότι οι πληροφορίες που παρέχονται με τα δακτυλικά αποτυπώματα δεν αρκούν για να συγκροτηθεί μια εικόνα της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής των υποκειμένων των δεδομένων[17].

Όπως επισήμανε το Δικαστήριο, οι ειδικοί σκοποί που επιδιώκει ο κανονισμός, δηλαδή η καταπολέμηση της απάτης σχετικά με τα έγγραφα και η διαλειτουργικότητα των συστημάτων επαλήθευσης των εγγράφων ταυτότητας, συνιστούν σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζονται από την Ένωση. Επιπλέον, το Δικαστήριο έκρινε ότι η ενσωμάτωση δύο ολόκληρων δακτυλικών αποτυπωμάτων συνιστά πρόσφορο μέτρο για την επίτευξη των εν λόγω σκοπών γενικού συμφέροντος[18]. Όσον αφορά την αναγκαιότητα της ενσωμάτωσης δακτυλικών αποτυπωμάτων, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο περιορισμός των κατοχυρωμένων στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων που απορρέει από την υποχρέωση ενσωμάτωσης δύο ολόκληρων δακτυλικών αποτυπωμάτων στο μέσο αποθήκευσης φαίνεται να μην υπερβαίνει τα όρια του απολύτως αναγκαίου[19].

Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο περιορισμός που απορρέει από την ενσωμάτωση δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων δεν παρίσταται, λαμβανομένων υπόψη της φύσης των επίμαχων δεδομένων, του είδους και του τρόπου διενέργειας των πράξεων επεξεργασίας καθώς και των προβλεπόμενων προληπτικών μηχανισμών, δυσανάλογα σοβαρός σε σχέση με τη σημασία των διαφόρων σκοπών που επιδιώκονται με τον κανονισμό. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ένα τέτοιο μέτρο στηρίζεται σε ισόρροπη στάθμιση μεταξύ, αφενός, των σκοπών αυτών και, αφετέρου, των θιγόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ως εκ τούτου, στην απόφαση Landeshauptstadt Wiesbaden το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο περιορισμός της άσκησης των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δεν αντιβαίνει στην αρχή της αναλογικότητας[20].

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων και για να παρακολουθούνται τα αποτελέσματά τους, η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά

---

17 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψεις 80 και 81.

18 Βλ. σχετικά απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2013, Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, σκέψεις 36 έως 38· απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, A κ.λπ., C-70/18, EU:C:2019:823, σκέψη 46 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· και απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψεις 87 έως 89.

19 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψη 105.

20 Απόφαση της 21ης Μαρτίου 2024, υπόθεση C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden, ECLI:EU:C:2024:251, σκέψεις 123 και 124.

με τα οικεία ενδιαφερόμενα μέρη από τις εθνικές αρχές και τους οργανισμούς της Ένωσης, όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Η Επιτροπή θα εγκρίνει πρόγραμμα παρακολούθησης για τις εκροές, τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις του κανονισμού, με βάση το πρόγραμμα παρακολούθησης που εγκρίθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157[21].

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή καθώς και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία του προκύπτοντος νομικού πλαισίου 6 έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα επαρκών δεδομένων για την αξιολόγηση.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Κατ' ουσίαν, η παρούσα πρόταση αναπαράγει τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157, όπως εκδόθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι το κείμενο του εν λόγω κανονισμού θα πρέπει να προσαρμοστεί ως εξής:

– Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η απόφαση στην υπόθεση Landeshauptstadt Wiesbaden, η νομική βάση του κανονισμού είναι το άρθρο 77 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

– Στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού απαλείφονται οι αναφορές σε έγγραφα πολιτικής που είχαν εγκριθεί πριν από αρκετά χρόνια.

– Η ρητή αναφορά των αιτιολογικών σκέψεων στο διαβατήριο που έχει εκδοθεί από την Ιρλανδία απαλείφεται, δεδομένου ότι η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του κανονισμού, εκτός εάν γνωστοποιήσει ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή του. Στην περίπτωση αυτή, μολονότι το διαβατήριο που εκδίδεται από την Ιρλανδία είναι ταξιδιωτικό έγγραφο σύμφωνο με το έγγραφο 9303 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας για τα μηχαναγνώσιμα ταξιδιωτικά έγγραφα, δεν εξυπηρετεί σκοπούς ταυτοποίησης στην Ιρλανδία και, ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

– Στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού προστίθεται μνεία στο γεγονός ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι η υποχρεωτική ενσωμάτωση των δακτυλικών αποτυπωμάτων στο μέσο αποθήκευσης συνάδει με τα θεμελιώδη δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη.

– Η αιτιολογική σκέψη σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των εγγράφων που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του κανονισμού προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι οι προθεσμίες που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157 θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν.

– Προστίθενται αιτιολογικές σκέψεις ώστε να αντικατοπτρίζουν τις αντίστοιχες ρήτρες εξαίρεσης για την Ιρλανδία και τη Δανία.

– Θα πραγματοποιηθεί νέα διαβούλευση με τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

– Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έχει λάβει κοινοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, οι αναφορές στις εν λόγω κοινοποιήσεις απαλείφονται.

[21] SWD(2021) 45 final.

– Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, ορισμένα δελτία διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους έπαψαν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2023, ανάλογα με το ποια ημερομηνία ήταν προγενέστερη. Δεδομένου ότι η ημερομηνία αυτή έχει παρέλθει, ο κανονισμός αναφέρει απλώς ότι τα εν λόγω δελτία διαμονής δεν ισχύουν πλέον.

– Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, τα βιομετρικά δεδομένα που αποθηκεύονται στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής, δηλαδή η εικόνα προσώπου και δύο δακτυλικά αποτυπώματα του κατόχου, χρησιμοποιούνται μόνο από το δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό των αρμόδιων εθνικών αρχών και οργανισμών της Ένωσης. Δεδομένης της ηλεκτρονικής υπογραφής στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας, η ταυτοποίηση του κατόχου μέσω του ελέγχου των δεδομένων στο μέσο αποθήκευσης είναι πιο αξιόπιστη από τον οπτικό έλεγχο του εγγράφου, ιδίως σε περιπτώσεις εξ αποστάσεως ταυτοποίησης. Ως εκ τούτου, οι πολίτες της Ένωσης ενδέχεται να επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο μέσο αποθήκευσης του δελτίου ταυτότητάς τους, συμπεριλαμβανομένης της εικόνας προσώπου, προκειμένου να ταυτοποιηθούν έναντι ιδιωτικών φορέων, όπως τραπεζών ή αερομεταφορέων. Συνεπώς, η διατύπωση της διάταξης προσαρμόζεται ώστε να ορίζει ότι η πρόσβαση στα δακτυλικά αποτυπώματα παρέχεται αποκλειστικά σε δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό των αρμόδιων εθνικών αρχών και οργανισμών της Ένωσης. Σε κάθε περίπτωση, η κρυπτογραφική προστασία εμποδίζει την πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων προσώπων στα δακτυλικά αποτυπώματα που είναι ενσωματωμένα στο μέσο αποθήκευσης.

– Για να μειωθούν οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που βαρύνουν τις αρχές των κρατών μελών, απαλείφεται η υποχρέωση να τηρούν και να κοινοποιούν ετησίως στην Επιτροπή κατάλογο των αρμόδιων αρχών που έχουν πρόσβαση στα βιομετρικά δεδομένα τα οποία είναι αποθηκευμένα στο μέσο αποθήκευσης.

– Για να μειωθούν οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που βαρύνουν τις αρχές των κρατών μελών, εξορθολογίζονται οι κανόνες για την υποβολή εκθέσεων και την αξιολόγηση. Το άρθρο 13 του κανονισμού προβλέπει ότι, αντί της αξιολόγησης του κανονισμού κάθε έξι έτη, η Επιτροπή θα διενεργεί μία και μόνο αξιολόγηση έξι έτη μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού, με ιδιαίτερη έμφαση σε ορισμένα στοιχεία που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

– Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ήδη τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157, δεν είναι αναγκαίο να καθυστερήσει η έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ως εκ τούτου, ο κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να εφαρμόζεται με την έναρξη ισχύος του.

2024/0187 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[1],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ) επιδίωξε να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα την ασφάλεια και την προστασία των λαών της Ευρώπης, με την εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΣΕΕ και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

(2) Η ιθαγένεια της Ένωσης παρέχει σε κάθε πολίτη της Ένωσης το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας, με την επιφύλαξη ορισμένων περιορισμών και όρων. Με την οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[2] το δικαίωμα αυτό πραγματώνεται. Η ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής προβλέπεται επίσης στο άρθρο 45 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Η ελεύθερη κυκλοφορία συνεπάγεται το δικαίωμα εξόδου από τα κράτη μέλη και εισόδου σ' αυτά με ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο.

(3) Σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/ΕΚ, τα κράτη μέλη οφείλουν να εκδίδουν και να ανανεώνουν τα δελτία ταυτότητας ή τα διαβατήρια για τους υπηκόους τους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Επιπλέον, η εν λόγω οδηγία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους

[1] ΕΕ C […] της […], σ. […].

[2] Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj).

την εγγραφή τους στα μητρώα των αρμόδιων αρχών. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να εκδίδουν βεβαιώσεις εγγραφής για τους πολίτες της Ένωσης, υπό τους όρους που καθορίζονται στην οδηγία. Σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία, τα κράτη μέλη υποχρεούνται επίσης να εκδίδουν δελτία διαμονής για μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και, κατόπιν αίτησης, να εκδίδουν έγγραφα που πιστοποιούν τη μόνιμη διαμονή και να εκδίδουν δελτία μόνιμης διαμονής.

(4) Η οδηγία 2004/38/ΕΚ προβλέπει ότι, σε περίπτωση κατάχρησης δικαιώματος ή απάτης, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αρνούνται, να τερματίζουν ή να ανακαλούν οποιοδήποτε δικαίωμα αναγνωρίζεται από την εν λόγω οδηγία. Η πλαστογράφηση εγγράφων ή η παρουσίαση ψευδών περιστατικών ως πραγματικών όσον αφορά τους όρους που συνδέονται με το δικαίωμα διαμονής έχουν προσδιοριστεί ως τυπικές περιπτώσεις απάτης στο πλαίσιο της εν λόγω οδηγίας.

(5) Πριν από τη θέσπιση κανόνων σε ενωσιακό επίπεδο, υπήρχαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των επιπέδων ασφάλειας των εθνικών δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος. Οι εν λόγω διαφορές αυξάνουν τον κίνδυνο παραποίησης και πλαστογράφησης εγγράφου και επίσης εγείρουν πρακτικές δυσκολίες για τους πολίτες, όταν επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας.

(6) Τα ασφαλή ταξιδιωτικά έγγραφα και έγγραφα ταυτότητας είναι καθοριστικά για την εξακρίβωση της ταυτότητας ενός προσώπου πέραν πάσης αμφιβολίας. Είναι σημαντικό τα έγγραφα να έχουν υψηλό επίπεδο ασφάλειας ώστε να προλαμβάνονται καταχρήσεις και απειλές κατά της εσωτερικής ασφάλειας, ιδίως σε σχέση με την τρομοκρατία και το διασυνοριακό έγκλημα. Στο παρελθόν, τα ανεπαρκώς ασφαλή εθνικά δελτία ταυτότητας ήταν μεταξύ των συχνότερα εντοπιζόμενων πλαστών εγγράφων που χρησιμοποιούνται για ταξίδια εντός της Ένωσης.

(7) Για να αποτραπεί η υποκλοπή ταυτότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι προβλέπονται κατάλληλες ποινές στο εθνικό τους δίκαιο για την παραποίηση και πλαστογράφηση εγγράφων ταυτότητας και τη χρήση των εν λόγω παραποιημένων και πλαστογραφημένων εγγράφων.

(8) Η έκδοση γνήσιων και ασφαλών δελτίων ταυτότητας απαιτεί αξιόπιστη διαδικασία καταχώρισης της ταυτότητας και ασφαλή έγγραφα βάσης προς υποστήριξη της αίτησης. Η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι αρμόδιοι οργανισμοί της Ένωσης θα πρέπει να συνεχίσουν να συνεργάζονται προκειμένου να καταστήσουν τα έγγραφα βάσης λιγότερο ευάλωτα στην απάτη, δεδομένης της αυξημένης χρήσης πλαστών εγγράφων βάσης.

(9) Ο παρών κανονισμός δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν δελτία ταυτότητας ή έγγραφα διαμονής, όταν αυτά δεν προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία, ούτε θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να εκδίδουν, βάσει του εθνικού δικαίου, άλλα έγγραφα διαμονής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, για παράδειγμα δελτία διαμονής που εκδίδονται για όλους τους διαμένοντες στην εθνική επικράτεια, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς τους. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αρχή, που απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής μπορεί να πιστοποιείται με οποιοδήποτε αποδεικτικό μέσο.

(10) Ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να αποδέχονται για σκοπούς ταυτοποίησης έγγραφα άλλα από τα ταξιδιωτικά έγγραφα, όπως άδειες οδήγησης, με τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις.

(11) Τα έγγραφα ταυτοποίησης που εκδίδονται για πολίτες των οποίων το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας έχει περιοριστεί σύμφωνα με την ενωσιακή ή την εθνική νομοθεσία και τα οποία αναφέρουν ρητά ότι δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ταξιδιωτικά έγγραφα δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

(12) Τα ταξιδιωτικά έγγραφα που συμμορφώνονται με το έγγραφο 9303 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) (στο εξής: έγγραφο ICAO 9303), αλλά δεν εξυπηρετούν σκοπούς ταυτοποίησης στα κράτη μέλη έκδοσης δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

(13) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη χρήση των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής με λειτουργία ηλεκτρονικής ταυτοποίησης από τα κράτη μέλη για άλλους σκοπούς ούτε τους κανόνες που θεσπίζει ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], ο οποίος προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης σε ενωσιακό επίπεδο για την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες και βοηθάει τους πολίτες που μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος θεσπίζοντας την υποχρέωση αμοιβαίας αναγνώρισης των μέσων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Τα βελτιωμένα δελτία ταυτότητας αναμένεται να εξασφαλίσουν ευκολότερη ταυτοποίηση και να βελτιώσουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες.

(14) Ο κατάλληλος έλεγχος των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής προϋποθέτει ότι τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τον σωστό τίτλο για κάθε τύπο εγγράφου που καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό. Για να διευκολύνεται ο έλεγχος των εγγράφων που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό σε άλλα κράτη μέλη, ο τίτλος του εγγράφου θα πρέπει να παρέχεται και σε τουλάχιστον μία επιπλέον επίσημη γλώσσα της Ένωσης. Αν τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν ήδη για τα δελτία ταυτότητας καθιερωμένες ονομασίες άλλες από «δελτίο ταυτότητας», θα πρέπει να μπορούν να συνεχίσουν να το πράττουν στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες τους. Ωστόσο δεν θα πρέπει να θεσπιστούν νέες ονομασίες στο μέλλον.

(15) Τα χαρακτηριστικά ασφάλειας είναι αναγκαία για να εξακριβωθεί η γνησιότητα ενός εγγράφου καθώς και η ταυτότητα ενός προσώπου. Η θέσπιση ελάχιστων προτύπων ασφάλειας και η ενσωμάτωση βιομετρικών δεδομένων στα δελτία ταυτότητας και τα δελτία διαμονής για τα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους αποτελούν σημαντικά βήματα για να καταστεί ασφαλέστερη η χρήση των εν λόγω εγγράφων στην Ένωση. Η συμπερίληψη αυτών των βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων αναμένεται να δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες της Ένωσης να επωφελούνται πλήρως από το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία.

(16) Η αποθήκευση εικόνας προσώπου και δύο δακτυλικών αποτυπωμάτων (στο εξής: βιομετρικά δεδομένα) σε δελτία ταυτότητας και διαμονής, όπως ήδη προβλέπεται για τα βιομετρικά διαβατήρια πολιτών της Ένωσης και τις βιομετρικές άδειες διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών, αποτελεί κατάλληλο συνδυασμό αξιόπιστης

[3] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

εξακρίβωσης και επαλήθευσης της ταυτότητας με μειωμένο κίνδυνο απάτης, προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της ενίσχυσης της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας και διαμονής. Όπως επιβεβαίωσε το Δικαστήριο, η υποχρεωτική ενσωμάτωση των δακτυλικών αποτυπωμάτων στο μέσο αποθήκευσης συνάδει με τα θεμελιώδη δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη.

(17) Ως γενική πρακτική, για την επαλήθευση της γνησιότητας του εγγράφου και την εξακρίβωση της ταυτότητας του κατόχου, τα κράτη μέλη θα πρέπει πρωτίστως να επαληθεύουν την εικόνα προσώπου και, αν είναι αναγκαίο για να επιβεβαιωθεί χωρίς αμφιβολία η γνησιότητα του εγγράφου και η ταυτότητα του κατόχου, θα πρέπει επίσης να επαληθεύουν τα δακτυλικά αποτυπώματα.

(18) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η επαλήθευση των βιομετρικών δεδομένων δεν επιβεβαιώνει τη γνησιότητα του εγγράφου ή την ταυτότητα του κατόχου του, διενεργείται υποχρεωτικός μη αυτόματος έλεγχος από ειδικευμένο προσωπικό.

(19) Ο παρών κανονισμός δεν παρέχει νομική βάση για τη δημιουργία ή τη διατήρηση βάσεων δεδομένων σε εθνικό επίπεδο με σκοπό την αποθήκευση βιομετρικών δεδομένων στα κράτη μέλη — ζήτημα που εμπίπτει στο εθνικό δίκαιο, το οποίο πρέπει να συμμορφώνεται με το δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά την προστασία των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεών του για αναγκαιότητα και αναλογικότητα. Επίσης, ο παρών κανονισμός δεν παρέχει νομική βάση για τη δημιουργία ή τη διατήρηση κεντρικής βάσης δεδομένων σε ενωσιακό επίπεδο.

(20) Τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία θα πρέπει να συλλέγονται και να αποθηκεύονται στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής με σκοπό την επαλήθευση της γνησιότητας του εγγράφου και της ταυτότητας του κατόχου. Δεδομένης της ηλεκτρονικής υπογραφής στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας, η ταυτοποίηση του κατόχου διά του μέσου αποθήκευσης, το οποίο περιέχει τα ίδια προσωπικά δεδομένα με εκείνα που εκτυπώνονται στο έγγραφο, είναι πιο αξιόπιστη από τον οπτικό έλεγχο του εγγράφου. Ως εκ τούτου, οι πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα στο μέσο αποθήκευσης του δελτίου ταυτότητάς τους προκειμένου να ταυτοποιούνται έναντι ιδιωτικών οντοτήτων. Ωστόσο, η επαλήθευση των δακτυλικών αποτυπωμάτων που αποθηκεύονται στο μέσο αποθήκευσης θα πρέπει να διενεργείται μόνο από δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό και μόνο όταν η επίδειξη του εγγράφου είναι υποχρεωτική διά νόμου.

(21) Τα βιομετρικά δεδομένα που αποθηκεύονται με σκοπό την εξατομίκευση των δελτίων ταυτότητας ή των εγγράφων διαμονής θα πρέπει να φυλάσσονται με εξαιρετικά ασφαλή τρόπο και μόνο έως την ημερομηνία παραλαβής του εγγράφου και, σε κάθε περίπτωση, όχι για περίοδο που να υπερβαίνει τις 90 ημέρες από την ημέρα έκδοσης του εν λόγω εγγράφου. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, τα εν λόγω βιομετρικά δεδομένα διαγράφονται αμέσως ή καταστρέφονται. Τούτο δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν άλλη επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο σχετικά με την προστασία των δεδομένων.

(22) Οι προδιαγραφές του εγγράφου ICAO 9303, που εξασφαλίζουν διαλειτουργικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη μηχαναγνωσιμότητα και τη χρήση οπτικού ελέγχου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

(23) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν αν θα περιλαμβάνεται το φύλο ενός προσώπου σε έγγραφο που καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό. Αν ένα κράτος μέλος περιλαμβάνει το φύλο ενός προσώπου σε τέτοιο έγγραφο, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι προδιαγραφές του εγγράφου ICAO 9303 «F», «M» ή «X» ή το αντίστοιχο αρχικό γράμμα που χρησιμοποιείται στη γλώσσα ή τις γλώσσες του εν λόγω κράτους μέλους, ανάλογα με την περίπτωση.

(24) Θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές εξουσίες στην Επιτροπή προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα πρότυπα ασφάλειας και οι τεχνικές προδιαγραφές που θα εγκρίνονται στο μέλλον σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου[4] λαμβάνονται δεόντως υπόψη, κατά περίπτωση, για τα δελτία ταυτότητας και τα δελτία διαμονής. Οι εν λόγω εξουσίες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[5]. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να επικουρείται από την επιτροπή που συγκροτείται βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου[6]. Εάν είναι αναγκαίο, οι εκτελεστικές πράξεις που θα εγκριθούν θα πρέπει να μπορούν να παραμείνουν απόρρητες, προκειμένου να προληφθεί ο κίνδυνος παραποίησης και πλαστογράφησης.

(25) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται κατάλληλες και αποτελεσματικές διαδικασίες συλλογής βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων και ότι οι εν λόγω διαδικασίες συνάδουν με τα δικαιώματα και τις αρχές που ορίζονται στον Χάρτη, στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, και στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα καθ' όλη τη διαδικασία συλλογής. Για τον σκοπό αυτό, ειδικευμένο προσωπικό θα πρέπει να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με φιλικές προς το παιδί πρακτικές συλλογής βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων.

(26) Αν προκύψουν δυσκολίες στη συλλογή των βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι προβλέπονται κατάλληλες διαδικασίες με σεβασμό στην αξιοπρέπεια του οικείου προσώπου. Επομένως, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ειδικά ζητήματα που αφορούν το φύλο και τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών και των ευάλωτων ατόμων.

(27) Η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για την ασφάλεια και τον μορφότυπο των δελτίων ταυτότητας αναμένεται ότι θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να βασίζονται στη γνησιότητα αυτών των εγγράφων όταν οι πολίτες της Ένωσης ασκούν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία. Η θέσπιση ενισχυμένων προτύπων ασφάλειας προβλέπεται ότι θα παρέχει επαρκείς εγγυήσεις στις δημόσιες αρχές και τους ιδιωτικούς φορείς, ώστε να μπορούν να βασίζονται στη γνησιότητα των δελτίων

---

4 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1030/oj).

5 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

6 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου1995, για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου (ΕΕ L 164 της 14.7.1995, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/1683/oj).

ταυτότητας, όταν αυτά χρησιμοποιούνται από τους πολίτες της Ένωσης για σκοπούς ταυτοποίησης.

(28) Ένα διακριτικό σήμα με τη μορφή του διψήφιου κωδικού χώρας του κράτους μέλους που εκδίδει το έγγραφο, τυπωμένο αρνητικά σε μπλε παραλληλόγραμμο και περιβαλλόμενο από 12 κίτρινα αστέρια, διευκολύνει τον οπτικό έλεγχο του εγγράφου, ιδίως όταν ο κάτοχος ασκεί το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας.

(29) Ενώ διατηρείται η δυνατότητα πρόβλεψης πρόσθετων εθνικών χαρακτηριστικών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα χαρακτηριστικά αυτά δεν μειώνουν την αποτελεσματικότητα των κοινών χαρακτηριστικών ασφάλειας ούτε επηρεάζουν δυσμενώς τη διασυνοριακή συμβατότητα των δελτίων ταυτότητας, όπως τη δυνατότητα ανάγνωσης των δελτίων ταυτότητας από μηχανήματα που χρησιμοποιούνται από κράτη μέλη άλλα από τα κράτη μέλη έκδοσης.

(30) Η εισαγωγή προτύπων ασφάλειας στα δελτία ταυτότητας και στα δελτία διαμονής των μελών της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους δεν θα πρέπει να επιφέρει δυσανάλογη αύξηση των τελών για τους πολίτες της Ένωσης ή τους υπηκόους τρίτων χωρών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αρχή αυτή όταν προκηρύσσουν προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

(31) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι τα βιομετρικά δεδομένα ταυτοποιούν ορθά το πρόσωπο για το οποίο εκδίδεται δελτίο ταυτότητας. Προς τούτο, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συλλέγουν τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία, ιδίως την εικόνα προσώπου, μέσω ζωντανής εγγραφής από τις εθνικές αρχές που εκδίδουν δελτία ταυτότητας.

(32) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανταλλάσσουν μεταξύ τους τις πληροφορίες που απαιτούνται για την πρόσβαση στις πληροφορίες που περιέχονται στο ασφαλές μέσο αποθήκευσης, καθώς και για την εξακρίβωση της γνησιότητάς τους και την επαλήθευσή τους. Οι μορφότυποι που χρησιμοποιούνται για το ασφαλές μέσο αποθήκευσης θα πρέπει να είναι διαλειτουργικοί, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα αυτοματοποιημένα σημεία συνοριακής διέλευσης.

(33) Η οδηγία 2004/38/ΕΚ ρυθμίζει την περίπτωση κατά την οποία τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους πολίτες της Ένωσης, ή στα μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, κάθε εύλογη δυνατότητα να αποδείξουν με άλλα μέσα, αν δεν διαθέτουν τα αναγκαία ταξιδιωτικά έγγραφα, ότι καλύπτονται από το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας. Τα μέσα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν έγγραφα ταυτοποίησης που χρησιμοποιούνται σε προσωρινή βάση, καθώς και δελτία διαμονής που εκδίδονται για τα εν λόγω μέλη της οικογένειας.

(34) Ο παρών κανονισμός τηρεί τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον Χάρτη και στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών όσον αφορά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Συνεπώς, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργάζονται με την Επιτροπή για την ενσωμάτωση πρόσθετων χαρακτηριστικών που να καθιστούν τα δελτία ταυτότητας περισσότερο προσβάσιμα και εύχρηστα για τα άτομα με αναπηρίες, όπως τα άτομα με προβλήματα όρασης. Τα κράτη μέλη πρέπει να διερευνήσουν λύσεις, όπως οι κινητές συσκευές εγγραφής, για την έκδοση δελτίων ταυτότητας για πρόσωπα τα οποία δεν έχουν την ικανότητα να επισκεφθούν τις αρχές που είναι αρμόδιες για την έκδοση δελτίων ταυτότητας.

(35) Τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν συγκεκριμένες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίζεται ότι

αναγνωρίζονται ως τέτοια σε όλα τα κράτη μέλη. Το στοιχείο αυτό αναμένεται να διευκολύνει την αναγνώριση της άσκησης του δικαιώματος του πολίτη της Ένωσης στην ελεύθερη κυκλοφορία καθώς και των δικαιωμάτων που συνεπάγεται η άσκηση αυτή, αλλά η εναρμόνιση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα ενδεικνυόμενα για την αντιμετώπιση των αδυναμιών των σημερινών εγγράφων. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέξουν τον μορφότυπο με τον οποίο εκδίδονται τα εν λόγω έγγραφα και θα μπορούσαν να επιλέξουν μορφότυπο που να πληροί τις προδιαγραφές του εγγράφου ICAO 9303.

(36) Όσον αφορά τα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, είναι σκόπιμο να γίνεται χρήση του ίδιου τύπου και των ίδιων χαρακτηριστικών ασφάλειας μ' αυτά που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[7]. Τα έγγραφα αυτά, πέραν του ότι αποδεικνύουν το δικαίωμα διαμονής, απαλλάσσουν επίσης τους κατόχους τους από την απαίτηση θεώρησης, στην οποία διαφορετικά υπόκεινται, όταν συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν πολίτη της Ένωσης εντός του εδάφους της Ένωσης.

(37) Η οδηγία 2004/38/ΕΚ ορίζει ότι τα έγγραφα που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους πρέπει να καλούνται «Δελτίο διαμονής μέλους της οικογένειας ενός πολίτη της Ένωσης». Προς διευκόλυνση της ταυτοποίησης, το δελτίο διαμονής μέλους της οικογένειας ενός πολίτη της Ένωσης θα πρέπει να φέρει τυποποιημένο τίτλο και κωδικό.

(38) Με δεδομένο τόσο τον κίνδυνο ασφάλειας που ενέχουν όσο και τα έξοδα που συνεπάγονται για τα κράτη μέλη, τα δελτία ταυτότητας και τα δελτία διαμονής μελών της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού θα πρέπει σταδιακά να καταργηθούν. Για τα έγγραφα που δεν έχουν σημαντικά χαρακτηριστικά ασφάλειας ή δεν είναι μηχαναγνώσιμα είναι αναγκαίο να προβλεφθεί συντομότερη περίοδος σταδιακής κατάργησης για λόγους ασφάλειας.

(39) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[8] εφαρμόζεται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν περαιτέρω οι εγγυήσεις που εφαρμόζονται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως των ευαίσθητων δεδομένων, όπως τα βιομετρικά δεδομένα. Τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνονται ότι στα έγγραφά τους υπάρχει μέσο αποθήκευσης που περιέχει τα βιομετρικά δεδομένα τους και το οποίο είναι προσβάσιμο χωρίς επαφή, καθώς και να γνωρίζουν όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται τα δεδομένα που περιέχονται στο δελτίο ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής τους. Σε κάθε περίπτωση, τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

---

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1954 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (ΕΕ L 286 της 1.11.2017, σ. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1954/oj).

[8] Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στα δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής τους και θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα διόρθωσής τους με την έκδοση νέου εγγράφου, σε περίπτωση που τα εν λόγω δεδομένα είναι εσφαλμένα ή ελλιπή. Το μέσο αποθήκευσης θα πρέπει να είναι εξαιρετικά ασφαλές και να προστατεύει αποτελεσματικά από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αποθηκεύονται σ' αυτό.

(40) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι υπεύθυνα για την ορθή επεξεργασία των βιομετρικών δεδομένων, από τη συλλογή τους μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο υψηλής ασφάλειας μέσο αποθήκευσης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.

(41) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή όταν συνεργάζονται με εξωτερικό πάροχο υπηρεσιών. Η εν λόγω συνεργασία δεν θα πρέπει να αποκλείει καμία ευθύνη του κράτους μέλους η οποία απορρέει από το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο για παραβάσεις των υποχρεώσεων που αφορούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

(42) Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί στον παρόντα κανονισμό η βάση για τη συλλογή και την αποθήκευση δεδομένων στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής. Σύμφωνα με το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο και τηρουμένων των αρχών της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αποθηκεύουν άλλα δεδομένα σε μέσο αποθήκευσης για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες ή για άλλους σκοπούς που αφορούν το δελτίο ταυτότητας ή το έγγραφο διαμονής. Η επεξεργασία αυτών των άλλων δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής τους και των σκοπών για τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν, θα πρέπει να επιτρέπεται από το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο. Όλα τα εθνικά δεδομένα θα πρέπει να είναι φυσικά ή λογικά διαχωρισμένα από τα βιομετρικά δεδομένα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό και η επεξεργασία τους θα πρέπει να συνάδει με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.

(43) Σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου[9], η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί, το νωρίτερο έξι έτη από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, σε αξιολόγηση της εφαρμογής του, μεταξύ άλλων βάσει πληροφοριών που συλλέγονται μέσω ειδικών ρυθμίσεων παρακολούθησης, προκειμένου να εκτιμηθούν οι πραγματικές επιπτώσεις του παρόντος κανονισμού καθώς και η ανάγκη για ανάληψη περαιτέρω δράσης. Για τον σκοπό της παρακολούθησης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής που έχουν εκδοθεί.

(44) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η ενίσχυση της ασφάλειας και η διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της σχετικής δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 5 της ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων.

---

[9] ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(45) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

(46) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας σχετικά με τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

(47) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ειδικότερα από τον Χάρτη, μεταξύ των οποίων η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου, η απαγόρευση της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, το δικαίωμα στην ισότητα ενώπιον του νόμου και η απαγόρευση των διακρίσεων, τα δικαιώματα των παιδιών, τα δικαιώματα των ηλικιωμένων, το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμμορφώνονται με τον Χάρτη κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

(48) Ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[10], ο οποίος γνωμοδότησε στις XXXX[11],

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Κεφάλαιο I
Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ενισχύει τα πρότυπα ασφάλειας που εφαρμόζονται στα δελτία ταυτότητας τα οποία εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους υπηκόους τους και στα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία.

Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται:

α) στα δελτία ταυτότητας που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους υπηκόους τους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ·

[10] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

[11] ΕΕ C […] της […], σ. […].

β) στις βεβαιώσεις εγγραφής που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ για πολίτες της Ένωσης οι οποίοι διαμένουν για περίοδο μεγαλύτερη των τριών μηνών σε κράτος μέλος υποδοχής, και στα έγγραφα πιστοποίησης μόνιμης διαμονής που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ για πολίτες της Ένωσης κατόπιν αίτησης·

γ) στα δελτία διαμονής που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, και στα δελτία μόνιμης διαμονής που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 20 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους.

Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε έγγραφα ταυτοποίησης που εκδίδονται σε προσωρινή βάση με διάρκεια ισχύος μικρότερη από έξι μήνες.

Κεφάλαιο ΙΙ
Εθνικά δελτία ταυτότητας

Άρθρο 3
Πρότυπα ασφάλειας / μορφότυπος / προδιαγραφές

1. Τα δελτία ταυτότητας που εκδίδονται από τα κράτη μέλη παράγονται σε μορφότυπο ID-1 και περιέχουν μηχαναγνώσιμη ζώνη (MRZ). Τα εν λόγω δελτία ταυτότητας βασίζονται στις προδιαγραφές και τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που καθορίζονται στο έγγραφο ICAO 9303, και συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στα στοιχεία γ), δ), στ) και ζ) του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954.

2. Τα στοιχεία δεδομένων που περιλαμβάνονται στα δελτία ταυτότητας πληρούν τις προδιαγραφές που ορίζονται στο μέρος 5 του εγγράφου ICAO 9303.

   Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, ο αριθμός του εγγράφου μπορεί να εισαχθεί στη ζώνη Ι και ο προσδιορισμός του φύλου ενός προσώπου είναι προαιρετικός.

3. Το έγγραφο φέρει τον τίτλο «Δελτίο ταυτότητας» ή άλλον καθιερωμένο εθνικό προσδιορισμό στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους που το εκδίδει, καθώς και τη φράση «Δελτίο ταυτότητας» σε τουλάχιστον μία άλλη επίσημη γλώσσα της Ένωσης.

4. Το δελτίο ταυτότητας περιέχει, στην εμπρόσθια όψη, τον διψήφιο κωδικό χώρας του κράτους μέλους έκδοσης, τυπωμένο αρνητικά σε μπλε παραλληλόγραμμο και περιβαλλόμενο από 12 κίτρινα αστέρια.

5. Τα δελτία ταυτότητας περιλαμβάνουν μέσο αποθήκευσης υψηλής ασφάλειας, το οποίο περιέχει εικόνα του προσώπου του κατόχου του δελτίου και δύο δακτυλικά αποτυπώματα σε ψηφιακούς μορφότυπους. Για τη λήψη των βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις τεχνικές προδιαγραφές

που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση C(2018)7767 της Επιτροπής[12], όπως τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2021) 3726 της Επιτροπής[13].

6. Το μέσο αποθήκευσης διαθέτει επαρκή χωρητικότητα και ικανότητα προκειμένου να διασφαλίζεται η ακεραιότητα, η γνησιότητα και η εμπιστευτικότητα των δεδομένων. Τα δεδομένα που αποθηκεύονται είναι προσβάσιμα χωρίς επαφή και ασφαλισμένα κατά τα προβλεπόμενα στην εκτελεστική απόφαση C(2018) 7767, όπως τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2021) 3726. Τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εξακρίβωση της γνησιότητας του μέσου αποθήκευσης, καθώς και για την πρόσβαση στα βιομετρικά δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 5 και την επαλήθευσή τους.

7. Τα παιδιά ηλικίας κάτω των 12 ετών μπορούν να απαλλαγούν από την υποχρέωση παροχής δακτυλικών αποτυπωμάτων.

Τα παιδιά ηλικίας κάτω των 6 ετών απαλλάσσονται από την υποχρέωση παροχής δακτυλικών αποτυπωμάτων.

Τα πρόσωπα που αδυνατούν να δώσουν δακτυλικά αποτυπώματα για σωματικούς λόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση παροχής δακτυλικών αποτυπωμάτων.

8. Όταν είναι αναγκαίο και αναλογικό προς τον επιδιωκόμενο στόχο, τα κράτη μέλη μπορούν να αναγράφουν, προς εθνική χρήση, στοιχεία και παρατηρήσεις που απαιτούνται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Τούτο δεν μειώνει την αποτελεσματικότητα των ελάχιστων προτύπων ασφάλειας και τη διασυνοριακή συμβατότητα των δελτίων ταυτότητας.

9. Αν τα κράτη μέλη ενσωματώνουν διπλή διεπαφή ή χωριστό μέσο αποθήκευσης στο δελτίο ταυτότητας, το πρόσθετο μέσο αποθήκευσης συμμορφώνεται με τα σχετικά πρότυπα ISO και δεν επηρεάζει το μέσο αποθήκευσης που αναφέρεται στην παράγραφο 5.

10. Αν τα κράτη μέλη αποθηκεύουν στα δελτία ταυτότητας δεδομένα για ηλεκτρονικές υπηρεσίες όπως η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και οι ηλεκτρονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες, τα εν λόγω εθνικά δεδομένα είναι φυσικά ή λογικά διαχωρισμένα από τα βιομετρικά δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 5.

11. Η προσθήκη επιπλέον εθνικών χαρακτηριστικών ασφάλειας στα δελτία ταυτότητας από τα κράτη μέλη δεν μειώνει τη διασυνοριακή συμβατότητα των εν λόγω δελτίων ταυτότητας και την αποτελεσματικότητα των ελάχιστων προτύπων ασφάλειας.

Άρθρο 4
Διάρκεια ισχύος

1. Τα δελτία ταυτότητας έχουν ελάχιστη διάρκεια ισχύος πέντε ετών και μέγιστη διάρκεια ισχύος δέκα ετών.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν διάρκεια ισχύος:

---

12 Εκτελεστική απόφαση C(2018) 7767 της Επιτροπής, της 30ής Νοεμβρίου 2018, για τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών των αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών και την κατάργηση της απόφασης C(2002) 3069.

13 Εκτελεστική απόφαση C(2021) 3726 της Επιτροπής, της 4ης Ιουνίου 2021, για την τροποποίηση του παραρτήματος III της εκτελεστικής απόφασης C(2018) 7767 όσον αφορά τον κατάλογο των κανονιστικών εγγράφων αναφοράς.

α) μικρότερη των πέντε ετών, για δελτία ταυτότητας που εκδίδονται για ανηλίκους·

β) σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μικρότερη των πέντε ετών, για δελτία ταυτότητας που εκδίδονται για πρόσωπα σε ειδικές και περιορισμένες περιστάσεις και αν η διάρκεια ισχύος τους περιορίζεται σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο·

γ) μεγαλύτερη των 10 ετών, για δελτία ταυτότητας που εκδίδονται για άτομα ηλικίας 70 ετών και άνω.

3. Σε περίπτωση κατά την οποία είναι προσωρινώς αδύνατη για σωματικούς λόγους η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων από οποιαδήποτε δάκτυλα του αιτούντος, τα κράτη μέλη εκδίδουν δελτίο ταυτότητας με διάρκεια ισχύος 12 μηνών ή μικρότερη.

Άρθρο 5
Σταδιακή κατάργηση

1. Δελτία ταυτότητας που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2031, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1:

α) τα δελτία ταυτότητας που δεν πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που καθορίζονται στο μέρος 2 του εγγράφου ICAO 9303 ή που δεν περιλαμβάνουν λειτουργική MRZ, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3, παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2026, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη·

β) τα δελτία ταυτότητας των ατόμων ηλικίας 70 ετών και άνω κατά τη 2α Αυγούστου 2021, τα οποία πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που καθορίζονται στο μέρος 2 του εγγράφου ICAO 9303 και τα οποία διαθέτουν λειτουργική MRZ, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3, παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, ως λειτουργική MRZ νοείται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ζώνες:

α) μηχαναγνώσιμη ζώνη σύμφωνα με το έγγραφο ICAO 9303·

β) κάθε άλλη μηχαναγνώσιμη ζώνη για την οποία το κράτος μέλος έκδοσης κοινοποιεί τους κανόνες που απαιτούνται για την ανάγνωση και την απεικόνιση των πληροφοριών που περιέχονται στην εν λόγω ζώνη.

Κεφάλαιο III
Έγγραφα διαμονής για τους πολίτες της Ένωσης

Άρθρο 6
Ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να αναφέρονται

Τα έγγραφα διαμονής, όταν εκδίδονται από τα κράτη μέλη για πολίτες της Ένωσης, αναφέρουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) τον τίτλο του εγγράφου στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους έκδοσης και σε τουλάχιστον μία άλλη επίσημη γλώσσα της Ένωσης·

β) σαφή μνεία ότι το έγγραφο εκδίδεται για πολίτη της Ένωσης σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/ΕΚ·

γ) τον αριθμό του εγγράφου·

δ) το όνομα (επώνυμο και όνομα ή ονόματα) του κατόχου·

ε) την ημερομηνία γέννησης του κατόχου·

στ) τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις εγγραφής και στα έγγραφα που πιστοποιούν τη μόνιμη διαμονή, τα οποία εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 19 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, αντίστοιχα·

ζ) την αρχή έκδοσης·

η) στην εμπρόσθια όψη, τον διψήφιο κωδικό χώρας του κράτους μέλους που εκδίδει το έγγραφο, τυπωμένο αρνητικά σε μπλε παραλληλόγραμμο και περιβαλλόμενο από δώδεκα κίτρινα αστέρια.

Εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να λάβει δακτυλικά αποτυπώματα, εφαρμόζεται το άρθρο 3 παράγραφος 7 αναλόγως.

Κεφάλαιο IV
Δελτία διαμονής για μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους

Άρθρο 7
Ενιαίος μορφότυπος

1. Κατά την έκδοση δελτίων διαμονής για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τον ίδιο μορφότυπο με αυτόν που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954 και εφαρμόστηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2018) 7767, όπως τροποποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2021) 3726.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το δελτίο φέρει τον τίτλο «Δελτίο διαμονής» ή «Δελτίο μόνιμης διαμονής». Τα κράτη μέλη επισημαίνουν ότι τα εν λόγω έγγραφα εκδίδονται για μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/ΕΚ. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τον τυποποιημένο κωδικό «Μέλος οικογένειας ΕΕ άρθρου 10 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ» ή «Μέλος οικογένειας ΕΕ άρθρου 20 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ» στο πεδίο δεδομένων [10], κατά το παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναγράφουν προς εθνική χρήση δεδομένα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Κατά την εισαγωγή και την αποθήκευση των εν λόγω δεδομένων, τα κράτη μέλη τηρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 4 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1954.

Άρθρο 8
Σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων δελτίων διαμονής

1. Τα δελτία διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2026, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα δελτία διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και που δεν πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που ορίζονται στο μέρος 2 του εγγράφου ICAO 9303 ή που δεν περιλαμβάνουν λειτουργική MRZ σύμφωνα με το μέρος 3 του εγγράφου ICAO 9303 παύουν να ισχύουν.

Κεφάλαιο V
Κοινές διατάξεις

Άρθρο 9
Σημείο επαφής

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει τουλάχιστον μία κεντρική αρχή ως σημείο επαφής για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Αν ένα κράτος μέλος έχει ορίσει περισσότερες από μία κεντρικές αρχές, ορίζει ποια από τις εν λόγω αρχές θα αποτελεί το σημείο επαφής για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Γνωστοποιεί το όνομα της εν λόγω αρχής στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη. Αν ένα κράτος μέλος τροποποιήσει την ορισθείσα αρχή, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα σημεία επαφής γνωρίζουν τις σχετικές υπηρεσίες πληροφόρησης και παροχής βοήθειας σε ενωσιακό επίπεδο, οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενιαία ψηφιακή θύρα που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[14], και ότι είναι σε θέση να συνεργάζονται με τις εν λόγω υπηρεσίες.

Άρθρο 10
Συλλογή βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων

1. Η συλλογή βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων διενεργείται μόνο από ειδικευμένο και δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό, το οποίο ορίζεται από τις αρχές που είναι αρμόδιες για την έκδοση δελτίων ταυτότητας ή δελτίων διαμονής, και με σκοπό την ενσωμάτωσή τους στο υψηλής ασφάλειας μέσο αποθήκευσης που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 για τα δελτία ταυτότητας και στο άρθρο 7 παράγραφος 1 για τα δελτία διαμονής. Κατά παρέκκλιση από την πρώτη περίοδο, η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων διενεργείται αποκλειστικά από ειδικευμένο και δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό των εν λόγω αρχών, με εξαίρεση την

[14] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 2018, για τη δημιουργία ενιαίας ψηφιακής θύρας με σκοπό την παροχή πρόσβασης σε πληροφορίες, σε διαδικασίες και σε υπηρεσίες υποστήριξης και επίλυσης προβλημάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 1) ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj).

περίπτωση αιτήσεων που υποβάλλονται στις διπλωματικές και προξενικές αρχές του κράτους μέλους.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή των βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων με την ταυτότητα του αιτούντος, ο αιτών εμφανίζεται αυτοπροσώπως τουλάχιστον μία φορά κατά τη διαδικασία έκδοσης για κάθε αίτηση.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται κατάλληλες και αποτελεσματικές διαδικασίες συλλογής βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων και ότι οι διαδικασίες αυτές συνάδουν με τα δικαιώματα και τις αρχές που ορίζονται στον Χάρτη, στη Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, και στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού.

Αν προκύψουν δυσκολίες κατά τη συλλογή των βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες που να σέβονται την αξιοπρέπεια του οικείου προσώπου.

3. Εάν δεν απαιτείται για την επεξεργασία σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία που αποθηκεύονται με σκοπό την εξατομίκευση των δελτίων ταυτότητας ή των εγγράφων διαμονής φυλάσσονται με εξαιρετικά ασφαλή τρόπο και μόνο μέχρι την ημερομηνία παραλαβής του εγγράφου και, σε κάθε περίπτωση, όχι για περίοδο μεγαλύτερη των 90 ημερών από την ημερομηνία έκδοσης του εγγράφου. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, τα εν λόγω βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία διαγράφονται αμέσως ή καταστρέφονται.

Άρθρο 11

Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ευθύνη

1. Με την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, τα κράτη μέλη μεριμνούν για την ασφάλεια, την αξιοπιστία, τη γνησιότητα και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων που συλλέγονται και αποθηκεύονται για τον σκοπό του παρόντος κανονισμού.

2. Για τον σκοπό του παρόντος κανονισμού, οι αρχές που είναι αρμόδιες για την έκδοση δελτίων ταυτότητας και εγγράφων διαμονής θεωρούνται οι υπεύθυνες επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και είναι υπεύθυνες για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εποπτικές αρχές μπορούν να ασκούν πλήρως τα καθήκοντά τους όπως αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και σε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, καθώς και της πρόσβασης σε κάθε χώρο ή εξοπλισμό επεξεργασίας δεδομένων των αρμόδιων αρχών.

4. Η συνεργασία με εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών δεν αποκλείει τυχόν ευθύνη του κράτους μέλους η οποία μπορεί να προκύψει βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου λόγω αθέτησης υποχρεώσεων που αφορούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

5. Πληροφορίες σε μηχαναγνώσιμη μορφή περιλαμβάνονται σε δελτίο ταυτότητας ή σε έγγραφο διαμονής μόνο σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης.

6. Τα βιομετρικά δεδομένα που αποθηκεύονται στο μέσο αποθήκευσης των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής χρησιμοποιούνται μόνο σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο για την εξακρίβωση:

α) της γνησιότητας του δελτίου ταυτότητας ή του εγγράφου διαμονής·

β) της ταυτότητας του κατόχου μέσω άμεσα διαθέσιμων συγκρίσιμων χαρακτηριστικών στις περιπτώσεις που είναι υποχρεωτική διά νόμου η επίδειξη δελτίου ταυτότητας ή εγγράφου διαμονής.

Τα δύο δακτυλικά αποτυπώματα που αποθηκεύονται στο μέσο αποθήκευσης είναι προσβάσιμα μόνο από δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό των αρμόδιων εθνικών αρχών και οργανισμών της Ένωσης.

Άρθρο 12
Παρακολούθηση

1. Το αργότερο *[ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού]*, η Επιτροπή καταρτίζει αναλυτικό πρόγραμμα παρακολούθησης των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεών του στα θεμελιώδη δικαιώματα.

2. Το πρόγραμμα παρακολούθησης καθορίζει τα μέσα και τα χρονικά διαστήματα συλλογής των δεδομένων και των λοιπών αναγκαίων στοιχείων τεκμηρίωσης. Επιπλέον, προσδιορίζει τη δράση που θα πρέπει να αναλάβουν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ως προς τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων και των λοιπών στοιχείων.

3. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τα δεδομένα και άλλα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εν λόγω παρακολούθηση.

Άρθρο 13
Αξιολόγηση

1. Το νωρίτερο *[έξι έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού]*, η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση του παρόντος κανονισμού και υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις κυριότερες διαπιστώσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Η έκθεση επικεντρώνεται ειδικότερα στα εξής:

α) στις επιπτώσεις του παρόντος κανονισμού στα θεμελιώδη δικαιώματα·

β) στην κινητικότητα των πολιτών της Ένωσης·

γ) στην αποτελεσματικότητα της βιομετρικής επαλήθευσης για τη διαφύλαξη της ασφάλειας των ταξιδιωτικών εγγράφων·

δ) σε ενδεχόμενη περαιτέρω οπτική εναρμόνιση των δελτίων ταυτότητας.

2. Τα κράτη μέλη και οι οικείοι οργανισμοί της Ένωσης παρέχουν στην Επιτροπή τα αναγκαία στοιχεία για την εκπόνηση των εν λόγω εκθέσεων.

Άρθρο 14
Πρόσθετες τεχνικές προδιαγραφές

1. Προκειμένου να εξασφαλιστεί, κατά περίπτωση, ότι τα δελτία ταυτότητας και τα έγγραφα διαμονής που αναφέρονται στο άρθρο 2 στοιχεία α) και γ) συμμορφώνονται με τα μελλοντικά ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας, η Επιτροπή θεσπίζει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, πρόσθετες τεχνικές προδιαγραφές όσον αφορά τα ακόλουθα:

α) τα πρόσθετα χαρακτηριστικά και απαιτήσεις ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων ενισχυμένων προτύπων για την καταπολέμηση της πλαστογράφησης, της απομίμησης και της παραποίησης·

β) τις τεχνικές προδιαγραφές για το μέσο αποθήκευσης των βιομετρικών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και τη διασφάλισή τους, συμπεριλαμβανομένων της αποτροπής μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και της διευκόλυνσης του ελέγχου εγκυρότητας·

γ) τις απαιτήσεις για την ποιότητα και τα κοινά πρότυπα όσον αφορά την εικόνα προσώπου και τα δακτυλικά αποτυπώματα.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 15 παράγραφος 2.

2. Σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 15 παράγραφος 2, ενδέχεται να αποφασιστεί ότι οι προδιαγραφές που αναφέρονται στο παρόν άρθρο πρέπει να είναι απόρρητες και να μη δημοσιεύονται. Στην περίπτωση αυτή, γνωστοποιούνται μόνο στους φορείς που ορίζονται από τα κράτη μέλη ως αρμόδιοι για την εκτύπωση των σχετικών εγγράφων, καθώς και σε πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή.

3. Κάθε κράτος μέλος ορίζει έναν φορέα αρμόδιο για την εκτύπωση δελτίων ταυτότητας και έναν φορέα αρμόδιο για την εκτύπωση δελτίων διαμονής για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης, και κοινοποιεί τα ονόματα των φορέων αυτών στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη έχουν δικαίωμα να αλλάξουν τους φορείς που έχουν ορίσει, και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν να ορίσουν έναν μόνο φορέα αρμόδιο για την εκτύπωση τόσο των δελτίων ταυτότητας όσο και των δελτίων διαμονής για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης, και κοινοποιούν το όνομα του εν λόγω φορέα στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη.

Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν να ορίσουν έναν μόνο φορέα για τους σκοπούς αυτούς, και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη.

Άρθρο 15
Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή που συγκροτείται βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1683/95. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Αν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 16
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος